

РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ ФІНАНСОВОЇ ГРАМОТНОСТІ КЕРІВНИХ ТА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ У СИСТЕМІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

Костенко Р.В.

*доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки та освітнього менеджменту
КЗВО «Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»
м. Одеса, Україна*

В сучасних умовах ринкової економіки особливої актуальності набуває проблема розвитку цифрової фінансової грамотності освітніх менеджерів у системі післядипломної освіти. Дисципліна «Фінансова грамотність» є вибіркоким предметом у закладах загальної середньої освіти, що зумовлює необхідність підвищення кваліфікації за цим напрямком не тільки освітніх менеджерів, а й інших педагогічних працівників ЗЗСО. У контексті переходу до цифрової економіки важливе значення відіграє процес розвитку саме цифрової фінансової грамотності освітніх менеджерів, що сприятиме поширенню використання цифрових технологій у фінансовій сфері, в економічній освіті та в управлінні. Як справедливо зазначають О. Гусева, С. Легомінова, «застосування діджиталізації створює низку конкурентних переваг підприємства в розрізі операційних процесів, а саме підвищуючи їх рівень прозорості та можливості, вчасно прийняти управлінське рішення, миттєвий обмін інформацією між компетентними співробітниками, здійснення предикативних маркетингових досліджень та створення системних підходів до реагування» [2, с. 36].

Вченими (О. Блискавка, О. Бречко, А. Лусарді, Н. Приказюк, Ю. Ходаківська та ін.) приділено значну увагу проблемі фінансової грамотності. На думку вчених (Н. Приказюк, Ю. Ходаківська), «цифрова фінансова грамотність – це сукупність знань та навичок, необхідних для ефективного управління своїми доходами та витратами у цифровому просторі, розуміння фінансових продуктів і послуг, які можна отримати онлайн, усвідомлюючи потенційні ризики, методи їх попередження та свої права як споживача цифрових фінансових послуг» [3, с. 35]. Вони виокремлюють у її структурі такі чотири компоненти: обізнаність про цифрові фінансові продукти та послуги; усвідомлення потенційних

цифрових фінансових ризиків; контроль над цифровими фінансовими ризиками та знання прав споживачів фінансових послуг [3, с. 33].

О. Бречко зазначає, що «взаємозв'язок фінансової і цифрової грамотності посилюється на рівні формування спеціальних компетентностей, що поєднують ці дві складові, на рівні користувача фінансових послуг, здатного приймати ефективні рішення на базі цифрової експертності» [1, с. 131].

Погоджуючись з думками вчених (О. Бречко, Н. Приказюк, Ю. Ходаківська) стосовно сутності поняття «цифрова фінансова грамотність» та взаємозв'язку фінансової та цифрової грамотності, вважаємо доцільним впровадження у практику підвищення кваліфікації керівних і педагогічних кадрів закладів освіти спеціальної навчальної програми з розвитку цифрової фінансової грамотності, спрямованої на розвиток відповідних компетентностей:

- 1) здатності безпечно користуватися комп'ютерною технікою, програмним забезпеченням та мережевим обладнанням;
- 2) здатності аналізувати та використовувати можливості отримання доходів, грантів за допомогою цифрових фінансових інструментів;
- 3) здатності безпечно здійснювати безготівкові розрахунки, перекази, купівлю та продаж товарів з використанням цифрових технологій;
- 4) здатності до здійснення фінансових операцій у межах правового поля з використанням цифрових технологій;
- 5) здатності передбачити та мінімізувати фінансові ризики у процесі використання цифрових технологій на ринку цифрових фінансових послуг;
- 6) здатності оптимізації та контролю витрат у процесі використання цифрових технологій;
- 7) здатності приймати ефективні рішення у процесі застосування цифрових фінансових інструментів.

Реалізація навчальної програми з формування зазначених компетентностей сприятиме підвищенню кваліфікації керівних та педагогічних працівників сфери освіти, забезпечить ефективне використання ними цифрових фінансових інструментів та популяризацію переваг цифрової економіки в Україні.

Список використаних джерел:

1. Бречко О. Фінансова і цифрова грамотність, як базові складові розвитку сучасного інформаційного суспільства. *Регіональні аспекти розвитку продуктивних сил України*. 2019. Вип. 24. С. 129–135.
2. Гусева О.Ю., Легомінова С.В. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 1 (23). С. 33–39.
3. Приказюк Н.В., Ходаківська Ю.О. Цифрова фінансова грамотність: компоненти та методи підвищення. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 2. С. 31–37.